

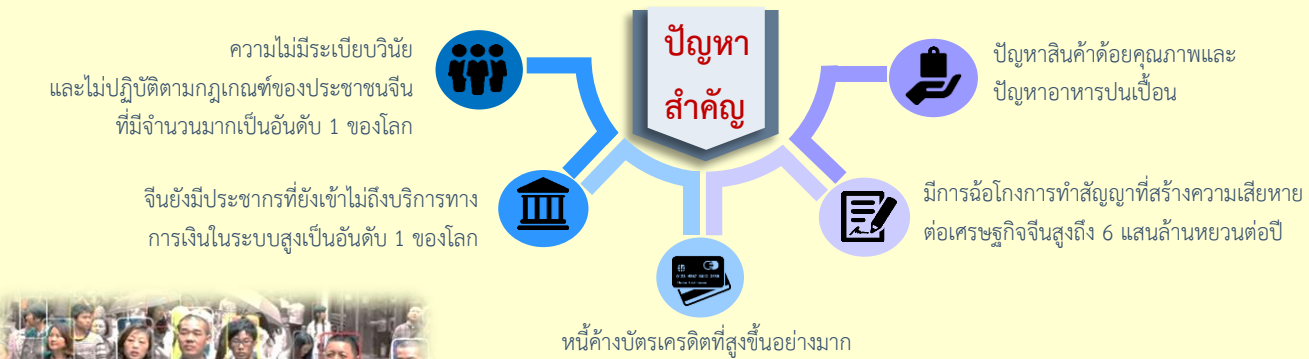
จากรายงานเรื่อง “Alternative Credit Scoring ... ความหวังของคนฐานราก” ที่ได้มีการนำเสนอไปก่อนหน้านี้ นั้น ได้ระบุถึงแนวทางการนำข้อมูลทางเลือกอื่นๆ มาประเมินความน่าเชื่อถือของผู้ขอู้

ซึ่งในรายงานฉบับนี้ จะเป็นการต่อยอดถึงความสำคัญของ Alternative Credit Scoring ที่ถูกนำมาใช้ในการดำเนินนโยบาย ที่ไม่เพียงช่วยแก้ปัญหาการเข้าถึงบริการทางการเงิน แต่ยังสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้อย่างหลากหลาย โดยจีนเป็นประเทศแรกที่น่าเอา Alternative Credit Scoring มาใช้ ผ่านการสร้าง Social Credit System

Social Credit System

คือ ระบบความน่าเชื่อถือทางสังคม ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างบรรทัดฐานให้กับประชาชนและธุรกิจ ให้มีค่านิยมและวัฒนธรรมแห่งความซื่อสัตย์ มีคุณธรรม มีจิตสำนึก และรับผิดชอบต่อสังคม ผ่านการสร้างแรงจูงใจโดยการให้รางวัลและการลงโทษ

จีนได้นำเอา Social Credit System มาใช้แก้ไข ปัญหา สำคัญที่เกิดขึ้นในประเทศ

Credit Scoring System สำหรับ ประชาชนทั่วไป

- Social Credit System จะรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนจากทั้งภาครัฐและเอกชน ได้แก่ ด้านสังคม เช่น ประวัติอาชญากรรม หรือการปฏิบัติตามกฎจราจร ที่รวบรวมข้อมูลจากกล้อง CCTV กว่า 200 ล้านตัวทั่วประเทศ ด้านการใช้จ่าย เช่น การชำระค่าสาธารณูปโภค และการจ่ายชำระภาษี ส่วนด้านออนไลน์ จะดูจากการโพสต์ข้อมูลบน Social media และพฤติกรรมในการช้อปปิ้งออนไลน์ โดยเฉพาะข้อมูลที่มาจากบริษัท e-commerce ระดับโลกอย่าง Alibaba และ Tencent
- ข้อมูลจะถูกนำมาจัดระดับความน่าเชื่อถือ โดยผู้มีพฤติกรรมดีจะได้รับคะแนน เช่น ดูแลสมาชิกในครอบครัวที่สูงอายุ ช่วยเหลือคนยากจน หรือปฏิบัติตามกฎจราจร ส่วนผู้ที่มีความประพฤติไม่ดี จะถูกตัดคะแนน เช่น สูบบุหรี่ในที่ห้ามสูบ หลบหนีการเกณฑ์ทหาร ใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่ายและโพสต์อวดลงโซเชียลมีเดีย รวมถึงการเผยแพร่ข่าวลวง โดยเฉพาะข่าวการก่อการร้าย เป็นต้น
- ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่ามาตรฐานจะได้รับสิทธิพิเศษ (Privileges) ส่วนผู้ได้รับคะแนนต่ำกว่ามาตรฐานจะได้รับบทลงโทษ (Punishment)

ที่มา : WSJ reporting based on government blueprints, state-media reports and interviews with architects of the plan และ <https://digitalanalyticscourse.nl/2018/02/20/big-brother-is-watching-you/>
หมายเหตุ : ¹อัลกอริทึม หมายถึง การวิเคราะห์แยกแยะวิธีการทำงานให้เป็นขั้นตอนโดยกำหนดให้เรียงกันไปตามลำดับ (ที่มา : <https://dict.longdo.com/>)

Credit Scoring System สำหรับ **องค์กรธุรกิจ**

รวบรวมข้อมูลส่วนของธุรกิจ
ทั้งภายในและภายนอกบริษัท

นำข้อมูลมาวิเคราะห์และ
จัดแบ่งระดับความน่าเชื่อถือ

ข้อมูลที่ใช้วิเคราะห์

ด้านการปฏิบัติ

ข้อมูลภายในบริษัท

ด้านอื่นๆ

สร้างคะแนนด้วยอัลกอริทึม^{1/}

อนุญาตให้ออก
ตราสารหนี้เพื่อระดมทุน

จ่ายอัตรา
ภาษีต่ำ

ได้รับการอุดหนุน/
ช่วยเหลือจากรัฐบาล

ได้รับงบประมาณ
ด้านการวิจัย

มีโอกาสได้รับสินเชื่อและ
ได้รับอัตราดอกเบี้ยพิเศษ

การเข้าสู่ตลาด
และขยายธุรกิจ

การเข้าร่วมประมูล
กับภาครัฐ

การจัดซื้อจัดจ้าง
กับภาครัฐ

- นอกจากการประเมินเครดิตในระดับบุคคลแล้ว จีนยังประเมินเครดิตบริษัทที่ดำเนินธุรกิจ在中国 ทั้งที่เป็นบริษัทของจีน และบริษัทต่างชาติ
- ปัจจัยที่ใช้พิจารณาเครดิตขององค์กรธุรกิจ จะมองถึงด้านการปฏิบัติ เช่น การละเมิดกฎหมาย และการปฏิบัติตามนโยบายรัฐ ส่วนข้อมูลภายในบริษัท จะดูจากรายงานประจำปี การจ่ายชำระภาษี และความประพฤติของพนักงานและผู้บริหาร ส่วนด้านอื่นๆ จะประเมินจากการทำผิดต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงคุณภาพสินค้าและบริการ เป็นต้น โดยวางแผนเป้าหมายที่จะพัฒนาระบบให้สามารถตรวจสอบข้อมูลได้แบบ Real-time (Real-time and remote monitoring) ภายในปี 2020
- หากมีคะแนนเครดิตดี บริษัทจะได้รับโอกาสทางธุรกิจ ทั้งอัตราภาษีและอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่ต่ำกว่าคู่แข่ง รวมถึงโอกาสในการเข้าร่วมประมูลงานภาครัฐ และได้รับเงินสนับสนุนด้านการวิจัย แต่หากได้รับคะแนนเครดิตต่ำ ผลที่ได้รับจะตรงกันข้าม คือ อัตราภาษีและอัตราดอกเบี้ยเงินกู้จะสูงขึ้น และอาจไม่ได้รับอนุญาตให้ออกตราสารหนี้เพื่อระดมทุน เป็นต้น

ที่มา : WSJ reporting based on government blueprints, state-media reports and interviews with architects of the plan และ <https://digitalanalyticscourse.nl/2018/02/20/big-brother-is-watching-you/>
หมายเหตุ : ^{1/} อัลกอริทึม หมายถึง การวิเคราะห์แยกแยะวิธีการทำงานให้เป็นขั้นตอนโดยกำหนดให้เรียงกันไปตามลำดับ (ที่มา : <https://dict.longdo.com/>)

กรอบระยะเวลา ในการปรับใช้ Social Credit System ของจีน

ปี 2014

ปี 2015

ปี 2018

ปี 2020

ประกาศเป็นครั้งแรก

เริ่มใช้ระบบมีพื้นที่ทดลอง 12 เมือง

ใช้งานทั่วประเทศอย่างเต็มรูปแบบ

ประกาศใช้ระบบอย่างเป็นทางการ

นโยบายที่มีความคล้ายคลึงกับ Social Credit System ในประเทศต่างๆ

Digital Profile Project

80% ของประชาชนรัสเซียได้รับ Digital Profile (เก็บข้อมูลประวัติความสำเร็จและความล้มเหลวรายบุคคล) ซึ่งจะนำไปเป็นข้อมูลแก่องค์กรและหน่วยงานต่างๆ ในด้านการจ้างงาน โดยใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI)

Video Surveillance Improvement Law

ประกาศบังคับใช้กฎหมาย "Video Surveillance Improvement Law" ในปี 60 ซึ่งจะเปิดโอกาสให้รัฐบาลสามารถใช้กล้องวิดีโอเพื่อตรวจสอบการณ์หรือเฝ้าระวังตามสถานที่ต่างๆ ได้

มุมมองของธนาคารออมสิน

Social Credit system ของจีนเป็นระบบที่ตอกย้ำถึงความเป็นไปได้ในการนำเอา Alternative Credit Scoring มาใช้ได้จริงอย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้นการทำความเข้าใจและการเตรียมความพร้อมทั้งในด้านความรู้และเทคโนโลยีในการนำ Alternative Credit Scoring มาใช้ควบคู่กับการประเมินความเสี่ยงรูปแบบเดิม หรือ Traditional Credit Scoring เพื่อเพิ่มศักยภาพของโมเดลการประเมินความเสี่ยงให้มีความแม่นยำมากขึ้น ลดความผิดพลาด และสามารถขยายโอกาสการให้สินเชื่อไปยังกลุ่มคนที่ยังไม่สามารถเข้าถึงสินเชื่อในระบบ (Unbanked)

